

Závěrečný popis projektu v rámci předmětu: Praxe

Barbora Myšičková

Ve dnech 23. - 24. ledna 2026 jsem se v rámci studia **Design informačních služeb na KISKu** zúčastnila dvoudenního hackathonu v prostorách Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

O čem byl náš hackathon

Téma, které jsme v rámci hackathonu řešili, bylo:

Jak bychom mohli institucionalizovat psychologické bezpečí a nastavit pravidla pro práci s chybami tak, aby podporovala učení a rychlou nápravu?

Naše práce se v rámci tohoto tématu zaměřila na problematiku fungování OSPOD, konkrétně na situace, kdy pracovníci a pracovnice rozhodují v krizích, často pod tlakem, v nejistotě a **bez jasné metodické opory**. Šlo nám především o pochopení podmínek, které vedou k chybám, vyhýbání se odpovědnosti, netransparentnosti, a tím i k selhávání podpory dětí v klíčových momentech.

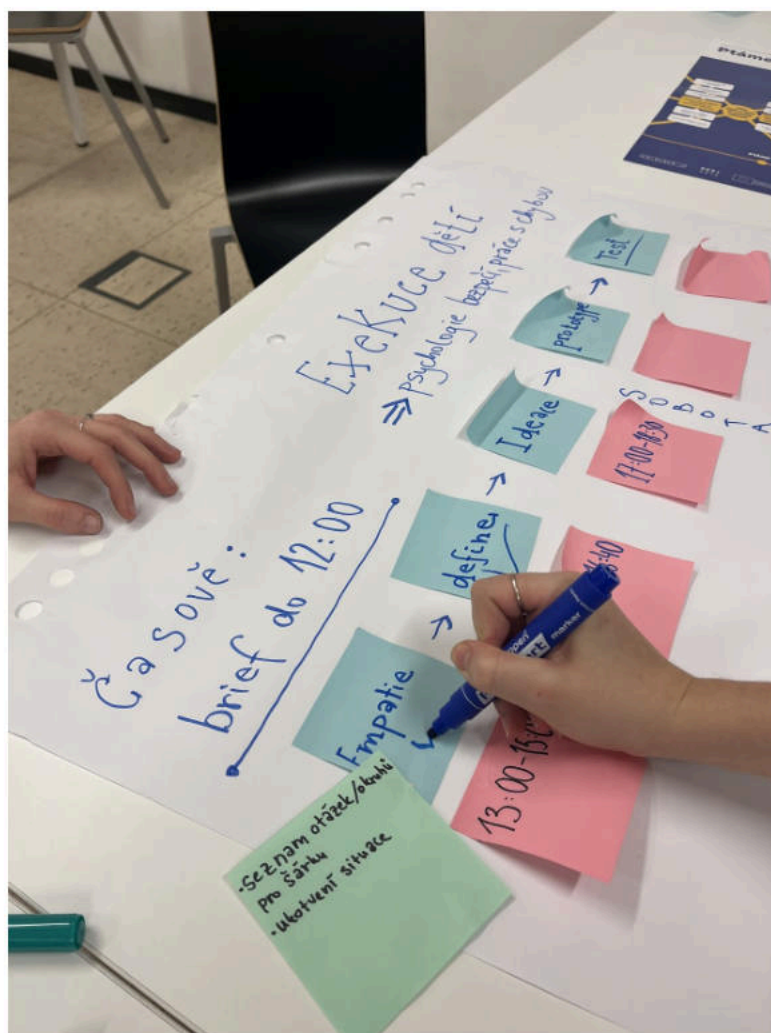
Pracovala jsem v sedmičlenném týmu: já, Marie, Alena, Ivo, Ida, Petra a Šárka, která do týmu vstupovala jako odbornice z krizového centra pro děti a po celou dobu nám poskytovala důležité vhledy do tématu.

Setkání bylo naší první offline spoluprací. K týmu jsem se připojila až v den konání akce, protože jeden člen původního týmu onemocněl, zůstaly jsme dvě a vyhodnotily jsme, že pro lepší seznámení i týmovou dynamiku bude vhodnější připojit se k jinému týmu.

Už od online setkání k předmětu **Citlivost k důležitým otázkám dneška** ve mně toto téma silně rezonovalo, takže pro mě byla jasná volba. Důležité pro mě také bylo, že Marie je do problematiky zapojená i v praxi, a neřešili jsme tak jen hypotetický problém „na papíře“, ale projekt, který má své pokračování a reálný dopad.

V týmu se mi pracovalo velmi dobře. Postupně se nám přirozeně vykrystalizovaly role a shodli jsme se, že samostatného facilitátora nepotřebujeme. Na začátku prvního dne jsme si vypsali jednotlivé fáze procesu a vytvořili časovou osu (timelinu), podle které jsme pracovali a kterou se nám dařilo dodržovat. Designový proces jsme strukturovali **podle stanfordského modelu design thinking: empatie, definice, ideace, prototyp, test.**

Průběh hackathonu

Pátek 23. 1.

Fáze 1: Objevování - Empatie

Ukotvení problému

Naše téma vycházelo z reálné praxe, kterou do týmu přinesla Marie. Důležitou součástí byla také Šárka, která pracuje s dětmi s psychickými potížemi a je v každodenním kontaktu s OSPOD.

V úvodu jsme si pojmenovali základní rámec problému, abychom se v tématu zorientovali stejně. V rámci ukotvení problému se ukázalo, v jakém prostředí pracovníci OSPOD často rozhodují: OSPOD musí situaci prošetřit, ale dál už není

vždy jasná metodologie nebo proces a do toho vstupuje krize, tlak, omezené kapacity a složité příběhy rodin.

Šárka popsala konkrétní případ, na kterém se postupně ukázalo několik opakujících se vzorců:

- vyhýbání se odpovědnosti a přehazování kompetencí („tohle my řešit nebudeme“),
- transparentnost a jednání, které se někdy více řídí snahou neodkrýt vlastní chyby než potřebami dítěte,
- situace, kdy další služby odmítají převzít dítě (např. z kapacitních důvodů) a zodpovědnost tak často „zůstává viset ve vzduchu“,
- a v důsledku toho přebírání zodpovědnosti třetí stranou (např. neziskovou organizací), protože jako jediná jedná v zájmu dítěte, i když „by se to dítě nemělo“.

Opakovalo se také téma strachu z chyby: přiznat chybu znamená energii na nápravu a potenciální postih, přičemž v popisu zaznělo, že sankce jsou často buď žádné, nebo naopak extrémní (bez prostoru pro reflexi a učení). To podporuje únikové strategie jako např. zlehčení situace, stažení se, „ghosting“ nebo odkládání rozhodnutí.

V rámci empatického rozhovoru jsme Šárce pokládali otázky, abychom se dostali co nejvíce detailněji k pochopení problému. V průběhu rozhovoru jsme si zapisovali důležité myšlenky a klíčové body problému, se kterými jsme dále pracovali.

Fáze 2: Definování problému

Po úvodní fázi jsme měli mnoho vhlédů z empatického rozhovoru. V této části jsme se snažili přesně vymezit problém, na který se chceme soustředit, a zároveň porozumět jeho hlubším příčinám i dopadům. Rychle se ukázalo, že nejde vybrat jednu izolovanou oblast a jít do hloubky, protože **hlavní problém je komplexní**.

Z brainstormingu nám vzešlo více problémů, které jsme se snažili pomocí post-itů systematicky třídit, shlukovat do skupin, hledat souvislosti a pojmenovávat společné

tematické oblasti. Součástí práce byla také analýza zainteresovaných skupin. Znovu se nám potvrzovalo, že změnu nelze udělat pouze v rámci dílčích částí.

Na základě tematické analýzy jsme vymezili problém, který chceme řešit:

Definice našeho problému:

Pracovníci OSPOD se v krizových situacích s traumatizovanými dětmi a rodinami rozhodují v prostředí vysoké nejistoty, strachu z chyby a bez jasné metodické opory. Chybí jim jistota, že postupují správně, a bezpečný způsob, jak si své kroky ověřit nebo konzultovat. To vede k vyhýbání se odpovědnosti, netransparentnímu jednání a selhání podpory dětí v klíčovém momentech.

Na definici problému jsme navázali formulací designové výzvy:

“Jak můžeme pracovníkům OSPOD pomoci cítit se jistě a bezpečně při rozhodování v krizových situacích s dětmi, bez strachu ze sankcí, aby byli schopni jednat včas, transparentně a v nejlepším zájmu dítěte?”

Použité metody: Brainstorming, tematická analýza

Dále jsme rozpracovali proces ideace pomocí metody Crazy 8s, který jsme z časových důvodů už nedokončili.

Sobota, 24.1.

Fáze 3: Ideace

Den jsme zahájili společným ukotvením: zrekapitulovali jsme dosavadní postup, vyjasnili aktuální zaměření a domluvili další návazné kroky tak, aby byl tým sjednocený. Současně jsme sdíleli aktuální rozpoložení a úroveň energie.

Pokračovali jsme metodou **Crazy 8s**. Pomocí post-itů jsme vytvářeli návrhy řešení vydefinovaných problémů z předchozího dne. Zároveň jsme si uvědomili, že se nejedná o jedno izolované řešení, ale o **komplexní návrh systémové změny**, tedy poskládaný postup, který vytváří podmínky pro dlouhodobou a udržitelnou změnu.

V této fázi pro mě byl velmi přínosný také brainstorming, ve kterém jsme se vzájemně inspirovali a jednotlivé myšlenky navzájem doplňovali.

Použité metody: Crazy 8s, brainstorming.

Fáze 4: Prototyp a testování

Výsledkem byl návrh vyjádřený jako **proces / timeline / storyboard** – mapa kroků a podmínek, které musí nastat, aby se změna mohla uchytit. Výstup obsahoval tyto oblasti:

1) Výzkum

- co potřebují pracovníci OSPOD a jejich lídři,
- co potřebují rodiny a děti (včetně různých typů situací),
- bariéry u lidí, kteří by OSPOD využít mohli, ale nevyužili.

2) Metodika na základě výzkumu

Metodika pro kompetence pracovníka OSPOD, spolupráci s třetími stranami a práci směrem k dětem i rodičům.

3) Vzdělávání a implementace do praxe

Nejdřív vzdělávat lídry, kteří rozhodují o metodikách, zapojit je do tvorby, nastavit mentoring a postupně rozšiřovat (např. prototypem v konkrétním kraji).

4) Osvěta a PR / marketing

Dvě roviny:

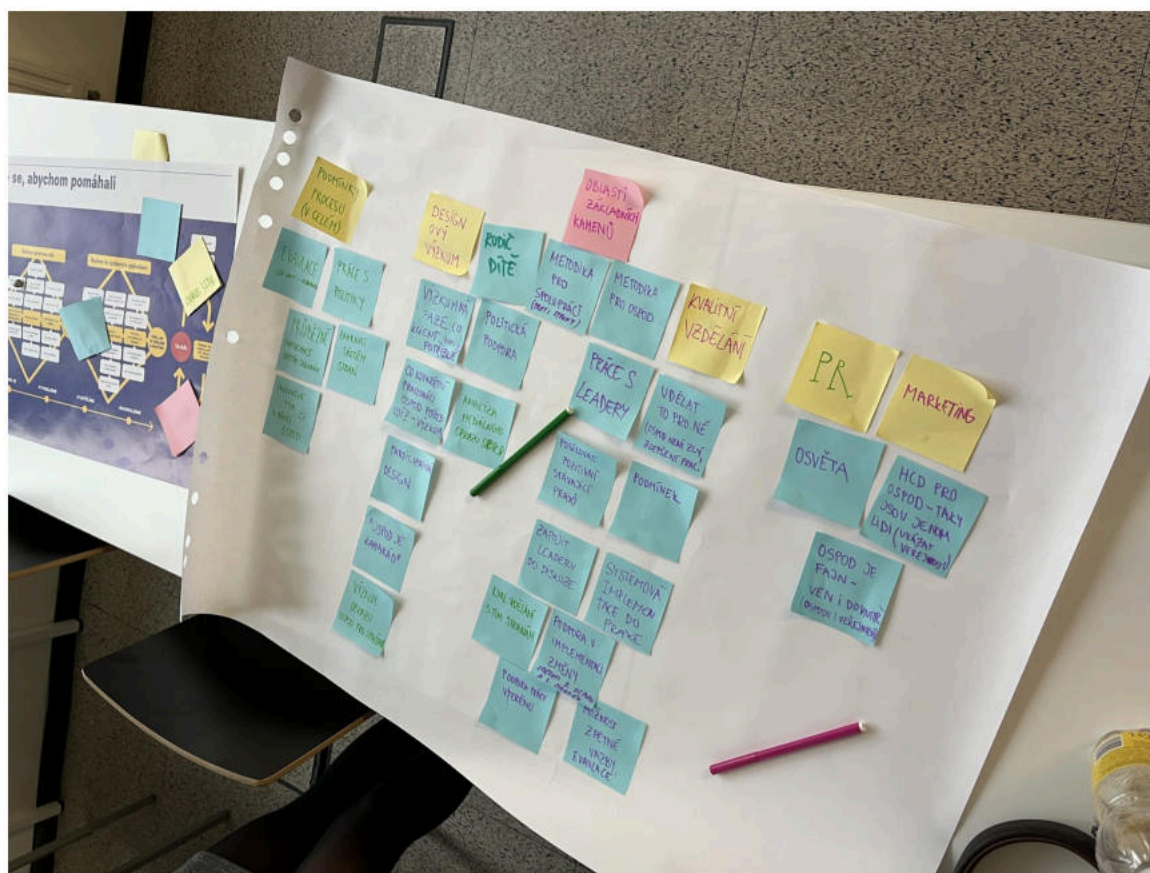
- ven: lidská tvář OSPOD („OSPOD jsou jen lidi“, „OSPOD může být kamarád“),
- dovnitř: proč do změny jít, co to přinese, podpora pozitivních příkladů.

5) Politická práce

Průběžná debata s politiky a vyjednávání podložené výzkumem.

6) Podmínky, které to drží pohromadě

Průběžná evaluace (od dětí, odborníků i třetích stran), inovační tým uvnitř OSPOD, průběžné informování třetích stran a práce s chybou jako součást každé fáze (ne až jako reakce na průšvih).

Testování a evaluaci jsme realizovali průběžně ve spolupráci se Šárkou, jež nám v průběhu práce poskytovala podstatnou zpětnou vazbu.

Závěr a osobní reflexe

Naším cílem je posunout tento proces dál a dotáhnout ho do konkrétních výsledků v průběhu našeho studia. Dalším krokem je v časovém horizontu tří měsíců **setkání** u kulatého stolu s **dalšími zainteresovanými stranami, především s pracovníky OSPOD.**

Co si odnáším

Z hackathonu si kromě osobního seznámení se spolužáky, vyučujícími a novými (skvělými) zážitky v podobě přespání v knihovně, odnáším dvě věci:

1. **Obohacení a proniknutí do tématu**, které je těžké, citlivé a zároveň extrémně důležité a které se nedá řešit bez pochopení reality lidí v terénu a

bez systémového rámce.

2. **Novou designérskou skupinu**, jejíž jsem teď součástí. A to je pro mě možná stejně důležité jako samotný výstup: mít kolem sebe lidi, se kterými se dá přemýšlet do hloubky a posouvat věci dál.

Co bych příště udělala jinak

Příště bych se rozhodla dříve, že nebudeme pokračovat jen ve dvou, ideálně ještě před samotným hackathonem. Umožnilo by mi to se s týmem předem seznámit a podrobněji si nastudovat úvodní téma i kontext problému ještě před prvním offline setkáním. Zároveň mám ale pocit, že tentokrát to díky dobrému úvodu a velmi detailnímu sdílení případu od Šárky nakonec nehrálo zásadní roli. Do týmu jsem (alespoň z mého pohledu) dobře zapadla a spolupráce se rozběhla rychle a bez komplikací.

